

Samþykktir 38. aðalfundar
Landssambands smábátæigenda
20. og 21. október 2022

Efnisyfirlit

<i>Afladagbók</i>	2
<i>Bryggjuskattur</i>	2
<i>Byggðakvóti</i>	2
<i>Drónar</i>	2
<i>Flotvarpa</i>	2
<i>Frjálsar handfæraveiðar</i>	2
<i>Grásleppa</i>	3
<i>Humarveiðar / grjótkrabbi</i>	3
<i>Hvalveiðar</i>	4
<i>Krókaaflamark</i>	4
<i>Línuviltun</i>	5
<i>Línur og svæðalokanir</i>	5
<i>Makrílveiðar</i>	6
<i>Mönnunarmál</i>	6
<i>Rannsóknir á lífríkinu</i>	6
<i>Samþjöppun - eignarhald</i>	7
<i>Strandveiðar – 48 dagar</i>	7
<i>Strandveiðar</i>	7
<i>Tillaga til þingsályktunar</i>	8
<i>Um gengni</i>	8
<i>Umhverfi/orkuskipti</i>	9
<i>Viðskipti með veiðiheimildir</i>	9
<i>Vigtun</i>	9
<i>Ýmislegt</i>	9

Afladagbók

- Aðalfundur LS fer fram á að dagróðrabátar verði undanþegnir því að halda afladagbók.

Bryggjuskattur

- Aðalfundur LS krefst þess að afnumið verði álag á löndunargjald vegna afla sem er undir 1 tonni.
- Aðalfundur LS leggur til að 50.000 króna gjaldið verði afnumið af veiðileyfi strandveiða.

Byggðakvóti

- Aðalfundur LS leggur til að almennur byggðakvóti verði veiddur af dagróðrabátum undir 30 brt.
- LS vill beina þeim tilmælum til Fiskistofu og ráðherra að flýta mjög úthlutun og afgreiðslu á almennum byggðakvóta með það að markmiði að úthluta honum innan 3 mánaða frá kvótaáramótum.

Drónar

- Aðalfundur LS mótmælir fyrirkomulagi eftirlits Fiskistofu með drónum. Verði drónaeftirlit viðhaft áfram skal gæta meðalhófsreglu og láta veiðigetu skipa ráða tíðni og umfangi eftirlits.

Flotvarpa

- Aðalfundur LS leggur til algjört bann við notkun flotvörpu við loðnuveiðar.

Frjálsar handfæraveiðar

- Það er grundvallarskoðun LS að handfæraveiðar smábáta eigi að vera frjálsar við Íslandsstrendur.

Grásleppa

- LS samþykkir að skipulagi grásleppuveiða verði breytt þannig að bátar eigi kost á að gera hlé á veiðum án þess að dagafjöldi þeirra til veiða verði skertur.
- LS mótmælir harðlega þeirri aðferðafræði sem hefur verið viðhöfð við útreikninga á meðafla í grásleppunet. Það er að segja uppreikning á fugli og sel úr veiðieftirlitsferðum Fiskistofu.
- Varðandi flotrollsveiðar: Í ljósi sögunnar bendir LS á að það hefur aldrei verið betri grásleppugengd vítt og breytt um landið. LS fer þess á leit við ráðamenn þjóðarinnar að á sjómenn verði hlustað. Félagið ítrekar að óheimilt verði að nota flottroll við veiðar á loðnu.
- LS er andvíggt kvótasetningu á grásleppu.
- LS telur nauðsynlegt að við ákvörðun heildarafla grásleppu sé tekið mið af markaðs- aðstæðum á hverjum tíma en ekki eingöngu sveiflukenndu og vafasömu stofnstærðarmati Hafró.
- Í ljósi þess að leiguverð á þorski er komið langt upp fyrir mögulegt söluverð á grásleppuþorski á markaði fer LS fram á að VS aflaheimild verði hækkuð umtalsvert við grásleppuveiðar.
- LS vill að Fiskistofa beiti sér fyrir því að virkjun grásleppuleyfa verði auðveldari. Það er alger óhæfa að t.d í kringum páska, þurfi bátar að greiða leyfi á miðvikudegi fyrir páska, vilji þeir hefja veiðar á þriðjudegi eftir páska. Þar sem sífellt eru lagðar á smábátasjómenn meiri kröfur um aukna rafræni í samskiptum, þá ætti Fiskistofa að geta leyst þetta vandamál.
- LS mótmælir harðlega enn og aftur þeirri ákvörðun að loka svæðum að fengsælum miðum við grásleppuveiðar í Faxaflóa vegna æðarvarps.

Greinargerð

- Fjórir æðarbændur nýta varp á litlum hluta þessa svæðis en hafa náð með „lobbýisma“ að koma þessu banni í gegn. Benda má á að athugun fór fram á fjölda æðarfugla sem komu í net, en þessi athugun var framkvæmd af sérstökum eftirlitsaðila utan þeirrar skráningar sem grásleppusjómenn sjálfir skrá.

Humarveiðar / grjótkrabbi

- LS leggur til að gildruveiðar smábáta á humri verði frjálssar.

- LS leggur til að humarveiðar verði eingöngur leyfðar í gildrur þegar þær verða aftur leyfðar.
- Humarveiðar í gildrur samhliða þróun á veiðum, vinnslu og markaðsetningu grjótkrabba

LS vill kanna möguleika þess að heimila humarveiðar í gildrur í Faxaflóa samhliða veiðileyfi á grjótkrabba. Einnig skorar fundurinn á stjórnvöld að huga alvarlega að skaðsemi trollveiða á humri á lífríki sjávar. Út frá rannsóknum á skaðsemi trollveiða liggur það í augum uppi að ekki verði hægt að bjóða náttúrunni upp á slíkar aðfarir til lengdar. Humarveiðar í gildrur lágmarkar áhrif á lífríki hafsins og eykur nýtingu auðlindarinnar til muna.

- LS mótmælir harðlega reglugerðabreytingu um fjölda gildra í 2 000 pr. bát.

Greinargerð

- Grjótkrabbi er ný nytjategund innan veiðilögsögu Íslands og finnst hann nú í miklu magni í Faxaflóa. Ljóst er þó að löng og kostnaðarsöm þróunarvinna er framundan í veiðum, vinnslu og markaðssetningu á grjótkrabba áður en nýting á honum verði arðbær. Ómögulegt er fyrir smábátaeigendur að standa straum af kostnaði við slíka þróunarvinnu. Með því að heimila humarveiðar í gildrur upp að vissu marki samhliða veiðum á grjótkrabba væri hægt að dekkja hluta þess kostnaðar og hvetja útgerðarmenn til frekari þróunarvinnu við nýtingu á grjótkrabba, sem í framtíðinni yrðu sjálfbærar og umhverfisvænar veiðar.
- Á Akranesi hefur nú verið landað um 100 tonnum af grjótkrabba á síðustu misserum af tveimur bátum. Þetta er í fyrsta skipti sem eitthvað kveður að veiðum og mikilvæg reynsla fengist á m.a. hvernig lífríkið bregst við áreiti veiðanna.. Skipstjórar hafa komið þessari reynslu á framfæri við fulltrúa Hafrannsóknarstofnunar á sérstökum fundi.
- Að auka leyfilegan gildrufjölda nú úr 500 í 2 000 gildrur pr. bát er galin.

Hvalveiðar

- Aðalfundur LS hvetur til áframhaldandi hvalveiða við Ísland.

Krókaflamark

- LS fer þess á leit við hstv. matvælaráðherra að hún beiti sér fyrir eftirfarandi breytingum á lögum um stjórn fiskveiða: Að aflamark sem flutt er til báts fylgi réttur til að flytja 15% yfir á næsta fiskveiðiár.
- LS minnir á að stækkun krókaflamarksbáta árið 2013, úr 15 brt í 30 brt, leiddi til stórfelldrar fækkunar smábáta með aflahlutdeild og þar með minnkandi vægi einyrkja í útgerð. LS mótmælir harðlega frumvarpi ráðherra um orkuskipti, þar sem heimilað verði að stækka krókaflamarksbáta.
- LS hafnar hugmyndum um veiðar á krókaflamarki með netum.

- Aðalfundur LS samþykkir að stærðarmörk krókabáta verði óbreytt, hámarksstærð þeirra fari aldrei yfir 30 tonn.

Línuviltun

- LS skorar á sjávarútvegsráðherra að breyta ákvæði laga um línuviltun þannig að hún gildi fyrir alla dagróðrabáta minni en 30 brúttótonn og styttri en 15 metrar. Verði 30% við landbeitningu, 20% við uppstokkun.
- LS fer fram á að pottur í línuviltun í ýsu verði aukinn í samræmi við aukningu á aflaheimildum í ýsu á árinu.

Línur og svæðalokanir

- Aðalfundur LS krefst þess að ekki verði opnað fyrir dragnóta- og netaveiðar fyrir innan línu sem dregin er úr Selskeri í Selsker á Breiðafirði.
- Aðalfundur LS mótmælir harðlega öllum hugmyndum um lokun svæða fyrir handfæraveiðum eins og fram kom í skýrslu starfshóps um „faglega“ endurskoðun varðandi notkun veiðarfæra, veiðisvæða og verndunarsvæða á Íslandsmiðum.
- Aðalfundur LS telur að ekki skuli beita reglugerðarlokunum eða skyndilokunum á handfæraveiðar.
- Aðalfundur LS styður smábátafélag Skagafjarðar og ítrekar með vísan til fyrri samþykktta félagsins og sveitarstjórnar Skagafjarðar kröfu um að dragnótaveiðar á Skagafirði verði nú þegar takmarkaðar í samræmi við fyrri fyrirkomulag veiðanna á firðinum, þ.e. að svæðinu innan línu úr Ásnefi í vestri í Þórðarhöfða/Kögur í austri verði lokað fyrir veiðum með dragnót.
- Aðalfundur LS skorar á stjórnvöld að endurskoða heimildir til veiða með dragnót víða um land.
- Aðalfundur LS mótmælir harðlega öllum hugmyndum um lokun svæða fyrir handfæraveiðum.
- Aðalfundur LS leggur til að veiðar með dragnót í Faxaflóa verði bannaðar - innan línu úr Garðskaga í Malarrif.
- Aðalfundur LS leggur til að handfæraveiðar verði undanþegnar hrygningarstoppi.

Makrílveiðar

- LS krefst frjálsra færaveiða smábáta á makríl.
- LS fer fram á að makrílpottur sem ætlaður er fyrir krókaveiðar á makríl verði opinn strax og makrílvertíð hefst.

Mönnunarmál

- Aðalfundur LS krefst þess að staðið verði vörð um þau réttindi sem smábátasjómenn hafa í dag og hafnar framkomnum hugmyndum um stýrimann á dagróðrabátum sem eru undir 30 tonnum og 15 metrum.
- Aðalfundur LS fer fram á að löggjafinn og Samgöngustofa samræmi þau lög og þær mótsagnakenndu reglugerðir sem eru í gildi.
- Aðalfundur LS krefst þess að Samgöngustofa láti tafarlaust af oftúlkun sinni á lögum og reglum um mönnun smábáta undir 30 tonnum og leiðrétti mönnunarkvaðir lögskráningarkerfis samkvæmt túlkun framkvæmdavalds, Landhelgisgæslu Íslands á lögnum.

Rannsóknir á lífríkinu

- Aðalfundur LS leggur til að aðferðafræði Hafrannsóknastofnunarinnar verði endurskoðuð frá grunni. Ennfremur verði beitt öllum þrýstingi sem mögulegur er á ráðherra og stjórnámamenn að skapa grundvöll fyrir samkeppni í hafrannsóknum.

Tilraunir Hafrannsóknastofnunar með uppbyggingu þorsstofnsins hefur staðið yfir í 40 ár. Heitstrengingar í upphafi gengu út á að ef farið yrði að tillögum þeirra myndi afraksturinn verða 400 til 500 þúsund tonna jafnstöðuaflí. Tillögum þeirra hefur verið fylgt að fullu öll þessi ár. Árangurinn er að þjóðin fær nú helminginn af því sem lofað var, við erum enn um miðja deild. Ekki verður lengur unað við þessa niðurstöðu án umræðu og útskýringa þeirra aðila sem ábyrgð bera. Til þessa hefur Hafró komist upp með að drepa alla umræðu um þessi mál með þögninni og með því að útmála þá sem hafa andmælt sem ómarktæka.

- Aðalfundur LS skorar á stjórnvöld að auka rannsóknir á lífríki Breiðafjarðar, sérstaklega ef auka eigi nýtingu þara úr firðinum, og hvaða áhrif hún hafi á lífríki Breiðafjarðar og viðgang fiskiseiða.
- Aðalfundur LS skorar á stjórnvöld að hætta við lokun útibús Hafrannsóknarstofnunar í Ólafsvík.

Samþjöppun - eignarhald

- Aðalfundur LS leggur til að ekkert fyrirtæki eigi meir en 12% samanlagða aflahlutdeild í aflamarki og krókaafلامarki.
- Aðalfundur LS vill að hámarks eignarhlutur einstakra útgerða í krókaafلامarki verði lækkað til að tryggja dreifða eignaraðild og koma í veg fyrir samþjöppun veiðiheimilda.
- Aðalfundur LS telur að skýra þurfi frekar hvað eru tengdir aðilar þegar kemur að kvótageign einstakra fyrirtækja í sjávarútvegi og breyta því viðmiði sem nú er og til dæmis nota sama viðmið og var notað við val á fólki í kjörstjórnir við síðustu kosningar.
- Aðalfundur LS hafnar öllum hugmyndum um sameiningu aflamarks- og krókaafلامarks.

Strandveiðar – 48 dagar

- LS krefst að fest verði í lög að strandveiðileyfi hafi að lágmarki 48 róðrardaga.
- LS mótmælir harðlega stöðvun strandveiða 21. júlí 2022. Skorar félagið á stjórnvöld að tryggja með lögum að þessar veiðar verði undanbragðalaust leyfðar að lágmarki í 48 daga.

Strandveiðar

- LS telur að grunnforsenda þess að markmið um 48 strandveiðidaga náist sé að skerpa verulega á reglum um eignarhald á strandveiðibátum frá því sem nú er, svo stöðva megi þá óheillavænlegu þróun sem hefur orðið í fjölgun á því að einstaka fyrirtæki geri út marga báta á strandveiði með gervieignaraðild.
- LS beinir því til Fiskistofu að sinna betur lögboðnu eftirliti sínu varðandi eignarhald strandveiðibáta, sbr.: „*einungis er heimilt að veita hverri útgerð, eiganda, einstaklingi eða lögaðila, leyfi til strandveiða eitt fiskiskip. Eigandi fiskiskips skal vera lögskráður á skipið.*“
- LS ályktar að þar til handfæraveiðar verða gefnar frjálssar skal efla og styrkja strandveiðikerfið á eftirfarandi hátt:
 - a. Að heimild Fiskistofu um stöðvun strandveiða verði numin úr gildi.

- b. Að tekin verði upp heimild til pörunar á umframafla, þannig að hægt verði að jafna það sem umfram í einum róðri í næsta róðri. Heimild þessi nái til 100 kg af óslægðum þorski.
 - c. Að sekt fyrir umframafla verði hækkuð það mikið að enginn geti hagnast á því að landa umframafla.
 - d. Að leyfilegt verði að virkja VS afla við strandveiðar.
- LS krefst þess að sömu reglur gildi um karfa og ufsa við strandveiðar.
 - LS leggur til að ufsi verði frjáls við strandveiðar.
 - LS hafnar alfarið svæðaskiptingu strandveiðipottsins.
 - LS leggur til að hin svokallaða 14 tíma regla við strandveiðar verður afnumin. Í staðin verði 16 tíma regla innleidd. Þetta mun auka hagkvæmni við veiðar.

Tillaga til þingsályktunar

- LS styður tillögu til þingsályktunar um aukningu í potta þar sem Bjarni Jónsson er fyrsti flutningsmaður, samanber umsögn LS til atvinnuveganefndar.

Umgengni

- Aðalfundur LS fordæmir alfarið brottkast og slæma aflameðferð.
- LS óskar eftir að heimilt verði að koma með lúðu að landi á línu og handfæraveiðum.
- LS krefst þess að heimilt verði að sleppa lifandi smáfiski.
- Aðalfundur LS leggur til að griðarsvæði fiska á grunnslóð verði bætt með því að banna allar veiðar með botntrolli fyrir innan 12 mílur og varar við þeirri linkind stjórnvalda að hleypa sífellt öflugri skipum upp á grunnslóð.
- LS lýsir stórum áhyggjum vegna þess að búið er að heimila þorskanetaveiðar með 10 tommu möskva og farið er að nota mun dýpri net en áður var.
- Aðalfundur LS skorar á umhverfisráðherra, að beita sér fyrir því að unnið verði umhverfismat á áhrifum botndreginna veiðarfæra sem notuð eru á Íslandsmiðum á sjávarbotn og lífríki sjávar. Alþjóðlegar rannsóknir hafa m.a. gefið til kynna að þriðjungur þorsks sem verður fyrir botntrolli kremst til bana, skaddast eða sleppur. Þá hefur verið sýnt fram á að veruleg losun á CO₂ úr botni sjávar á sér stað þegar troll er dregið eftir honum.

Umhverfi/orkuskipti

- LS telur áriðandi, að teknu tilliti þess samfélags sem við byggjum og loftlagsmarkmiða stjórnvalda, að viðurkennt verði að veiðar með handfærum séu vistvænni en aðrar veiðar sem stundaðar eru hér við land. Jafnt og eigendur tvinn bíla eiga handfæraveiðar að njóta ívilnunar.

Greinargerð: Veiðarnar eru stundaðar á tvinn bátum, þ.e. þeir hafa tvær aflrásir, önnur sem nýtir jarðefnaeldsneyti til keyrslu að og frá veiðistað og hin sem knúin er af orku frá rafgeymum sem nýtt er til veiða. Rafgeymar eru svo hlaðnir á keyrslu og með landrafmagni.

Viðskipti með veiðiheimildir

- LS vill koma því á framfæri til félagsmanna sinna sem eru kvótaeigendur að hyggist þeir selja eða leigja frá sér kvóta þá leggi menn sig fram við að selja smærri aðilum innan LS áður en hann er boðin til kaups inn í stærri útgerðir því líklegt má telja að hann komi ekki aftur inn á sölu eða leigumarkað þaðan.

Vigtun

- Aðalfundur LS krefst þess að allur afli sé endanlega vigtaður á hafnarvog í löndunarhöfn nema þegar landað er á fiskmarkað þar sem fiskur er flokkaður og vigtaður af löggiltum hafnarvigtarmanni.

Ýmislegt

- Aðalfundur LS óskar eftir því að sjávarútvegsráðherra fái heimildir til að geta veitt undanþágu á veiðiskyldu þeirra aðila sem lenda í alvarlegum veikindum eða óhöppum.
- Aðalfundur LS krefst þess að farsímsamband í Faxaflóa verði stórbætt.
- Lagt er til að LS óski eftir tilboðum í tryggingar til handa félagsmönnum.
- Lagt er til að LS óski eftir tilboðum í skoðun á skoðunarskyldum búnaði á smábátum.